

Rubrics voor algemene vaardigheden in de onderbouw

Wat zijn rubrics?

Een rubric is een analytische beoordelingsschaal voor bijvoorbeeld een vaardigheid. In een analytische beoordelingsschaal staan aan de linkerzijde onder elkaar een beperkt aantal criteria waarop men de vaardigheid wil beoordelen. Achter de beoordelingscriteria zijn in leerlingentaal drie tot vijf beheersingsniveaus geformuleerd:

vaardigheid:					
beoordelingscriteria:		beheersingsniveaus:				
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
(a)
(b)
(c)
(d)
(e)

Het aantal beheersingsniveaus is vrij maar bij een oneven aantal [drie of vijf] wil de beoordelaar [de docent of de leerling zelf] nog wel eens precies in het midden gaan zitten. Een indeling in vier niveaus belet dit.

Het CITO beveelt aan om de meest positieve kolom links te zetten en de meest negatieve kolom rechts. Omdat de rubric van links naar rechts wordt gelezen, is per beoordelingsstandaard meteen al duidelijk aan welke eisen moet worden voldaan. De aanbevolen ordening straalt bovendien positieve verwachtingen uit. Echter, er zijn ook deskundigen die zeggen dat de meest negatieve kolom links moet komen. Er is dus geen eenduidigheid over hoe het moet. Aanbevolen wordt wel om als school één en dezelfde aanpak te hanteren. Dit werkt voor leerlingen, maar ook voor docenten wel zo prettig en duidelijk.

De beheersingsniveaus kunnen bijvoorbeeld worden geduid in termen van:

(1)	(2)	(3)	(4)
getalenteerd	gevorderd	geoefend	beginner

of:

(1)	(2)	(3)	(4)
goed	voldoende	twijfel	onvoldoende

U bent vrij om te bepalen hoe u deze beheersingsniveaus omschrijft. U kunt er ook voor kiezen de niveaus niet te benoemen; de ordening naar aflopend beheersingsniveau spreekt eigenlijk al voor zich.

Een rubric is niet alleen geschikt voor de eindbeoordeling door de docent of de leerling, maar is ook te gebruiken voor tussentijdse evaluatie en voor zelfbeoordeling en -reflectie door de leerling. Met een rubric kan een docent of leerling leerervaringen evalueren, de voortgang bewaken, reflecteren of nagaan of vaardigheden voldoende worden beheerst en of er nog oefening nodig is.

De bruikbaarheid van een rubric hangt af van de accuratesse waarmee elk beheersingsniveau in waarneembaar gedrag is beschreven. Uit een goede rubric moet de beoordelaar - de docent of de leerling zelf - dat gedrag vlot kunnen aflezen om zo te bepalen in welke mate de desbetreffende vaardigheid wordt beheerst. Een goede rubric beschrijft het gewenste expertgedrag de groei in gedrag daarnaar toe. Een goede rubric beschrijft dus ook onvolmaakt gedrag en fouten, maar bij voorkeur in positieve bewoordingen en in leerlingentaal.

Een rubric samenstellen is een uitdaging. Het is vooral lastig om slechts *enkele* geschikte criteria voor vaardigheden vast te stellen en deze vervolgens uit te werken in heldere gedragsbeschrijvingen van verschillend niveau, bij voorkeur in positieve bewoordingen. Maar oefening baart kunst en voorbeelden als de onderstaande kunnen helpen.

Wie rubrics gebruikt om vaardigheden te beoordelen doet er goed aan om leerlingen van meet af aan bij deze manier van beoordelen te betrekken. Door criteria en niveaus vooraf met leerlingen te bespreken [of te bepalen] kunnen leerlingen zich beter op hun taak voorbereiden en zullen zij beter in staat zijn die naar behoren uit te voeren.

Voorbeelden van rubrics

Hieronder treft u voorbeelden van rubrics aan die betrekking hebben op de volgende algemene vaardigheden:

- informatie verwerven, verwerken en verstrekken
- probleem oplossen
- mondeling communiceren
- plannen en organiseren
- samenwerken
- presenteren
- reflecteren

Informatie verwerven, verwerken en verstrekken (1)					
aandachtspunt:		++	+	±	-
zoekvragen formuleren		Ik weet mijn vraag duidelijk te formuleren zodat ik gericht naar informatie kan zoeken.	Ik heb een idee van de vraag, waarvoor ik naar informatie wil zoeken.	Ik heb veel hulp nodig bij het formuleren van een vraag voor de informatie die ik wil zoeken.	Ik zoek op goed geluk en hoop dat ik iets vind waar ik wat aan heb.
effectief zoeken	bronnen selecteren, vinden en raadplegen	Ik weet goed waar ik informatie kan vinden en weet de juiste methode te gebruiken om snel te zoeken.	Ik weet meestal aan de juiste informatie te komen. De manier van zoeken kan echter beter.	Meestal heb ik hulp nodig om op een goede wijze aan de juiste informatie te komen.	Wanneer ik informatie zoek heb ik altijd hulp nodig van anderen.
	bronnen beoordelen op bruikbaarheid*	Ik kan goed beoordelen of de bron bruikbaar is.	Ik kan meestal aardig goed beoordelen of de bron bruikbaar is.	Ik heb veel hulp nodig bij het beoordelen van een bron.	Ik heb heel veel moeite met het beoordelen van een bron.
informatie analyseren en selecteren		Ik kan goed nagaan en uitleggen in hoeverre informatie betrouwbaar, volledig en bruikbaar is.	Ik kan meestal zelfstandig nagaan en uitleggen in hoeverre informatie betrouwbaar,	Ik twijfel nogal eens, maar kan aan de hand van instructies nagaan en uitleggen in hoeverre	Ik kan aan de hand van instructies bepalen en uitleggen welke informatie het beste bij mijn

Informatie verwerven, verwerken en verstrekken (1)					
aandachtspunt:		++	+	±	-
			volledig en bruikbaar is.	informatie betrouwbaar, volledig en bruikbaar is.	zoekvra[a]g[en] past.
informatie verwerken	tabellen, statistieken of tekeningen lezen	Ik weet goed hoe ik tabellen, statistieken of tekeningen moet lezen en kan hier op een goede wijze de juiste informatie uit halen.	Ik weet meestal hoe ik tabellen, statistieken of tekeningen moet lezen en kan hier meestal op een goede wijze de juiste informatie uit halen.	Ik heb hulp nodig bij het lezen van tabellen, statistieken of tekeningen en bij het eruit halen van de juiste informatie.	Bij het lezen van tabellen, statistieken of tekeningen heb ik altijd hulp nodig.
	hoofd- en bijzaken onderscheiden	Ik kan goed de hoofdzaken en de bijzaken onderscheiden.	Ik kan meestal de hoofdzaken en de bijzaken onderscheiden.	Ik kan soms hoofdzaken en bijzaken onderscheiden.	Ik haal hoofdzaken en bijzaken door elkaar.
	rapporteren	Ik kan een hoofdstukkenindeling maken, tekst in mijn eigen woorden opschrijven en conclusies trekken.	Ik kan een hoofdstukkenindeling maken en de tekst meestal in mijn eigen woorden opschrijven. Bij het trekken van conclusies heb ik soms hulp nodig.	Ik heb veel hulp nodig bij het maken van een hoofdstukkenindeling en het trekken van conclusies. Ik stel mijn tekst samen door middel van knippen en plakken.	De hoofdstukkenindeling vergeet ik meestal. Aan een conclusie kom ik meestal niet toe. Ik stel mijn tekst samen door middel van knippen en plakken.
informatie bewaren		Ik bewaar belangrijke informatie altijd in mapjes en noteer alle bronnen die ik gebruikt heb.	Ik bewaar belangrijke informatie meestal in mapjes en ik noteer vaak de bronnen die ik gebruikt heb.	Ik bewaar soms belangrijke informatie en vergeet vaak de bronnen die ik gebruikt heb te noteren.	Ik raak mijn informatie vaak kwijt. De bronnen die ik gebruikt heb, vergeet ik bijna altijd te noteren.
informatie verstrekken	doelgericht presenteren	Ik weet goed wat ik naar anderen wil overbrengen en houd bij mijn presentatie volop rekening met de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.	Ik weet meestal goed wat ik naar anderen wil overbrengen en houd bij mijn presentatie voldoende rekening met de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.	Ik vind het lastig om te bepalen wat ik naar anderen wil overbrengen en houd bij mijn presentatie niet altijd rekening met de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.	Ik heb altijd hulp nodig om te bepalen wat ik naar anderen wil overbrengen en om mijn presentatie te laten aansluiten bij de personen voor wie hij bedoeld is.

Informatie verwerven, verwerken en verstrekken (2)					
aandachtspunt:		++	+	±	-
	boeiend presenteren	Met mijn presentatie weet ik mensen altijd te boeien. Mijn houding en stemgebruik zijn goed en de presentatie is afwisselend.	Met mijn presentatie weet ik mensen meestal te boeien. Mijn houding en stemgebruik zijn voldoende en de presentatie is redelijk afwisselend.	Met mijn presentatie vind ik het lastig mensen te boeien. Ik moet extra zorg besteden aan mijn houding en / of mijn stemgebruik. Ook moet ik letten op voldoende afwisseling.	Mijn presentaties verlopen bijna altijd moeizaam.
reflecteren op het zoekresultaat en -proces		Ik kan goed reflecteren op mijn manier van informatie verwerven en verwerken en het resultaat daarvan.	Ik kan met enige hulp behoorlijk goed reflecteren op mijn manier van informatie verwerven en verwerken en het resultaat daarvan.	Ik kan aan de hand van instructies redelijk zelfstandig reflecteren op mijn manier van informatie verwerven en verwerken en het resultaat daarvan.	Ik heb gerichte vragen nodig om te reflecteren op mijn manier van informatie verwerven en verwerken en het resultaat daarvan.

* Een instrument om de bruikbaarheid van een [digitale] bron te bepalen:

Hoe bruikbaar is deze website?			
N.B. Onderstaande vragen zijn niet noodzakelijk <i>allemaal</i> van toepassing!			
adres website:	http://		
beschrijving website:	titel:..... onderwerp:.....		
aandachtspunt:	vragen ter beoordeling van de website naar aanleiding van deze deelrubriek:	jouw oordeel:	
• Hoe actueel is de website?	Is de informatie actueel?	ja	nee
	Wordt er een 'last update' vermeld?	ja	nee
	Werken de opgenomen hyperlinks nog steeds?	ja	nee
	Is de site (op onderdelen) "under construction"?	ja	nee
• Wie heeft de website gemaakt?	Zijn gegevens van auteur/organisatie opgenomen?	ja	nee
	Werkt de auteur voor een organisatie en is er dus <i>niet</i> sprake van een hobby(ist)?	ja	nee
• Is de informatie bruikbaar voor mij?	Heeft de informatie een wetenschappelijk of een educatief karakter?	ja	nee
	Is de tekst geschreven voor volwassenen of voor jongeren?	ja	nee
	Beheers ik de taal waarin het artikel is geschreven voldoende?	ja	nee
• Met welk doel wordt de informatie aangeboden?	Heeft de site een informatief karakter?	ja	nee
	Bevat de site een verantwoording van opzet en beoogde doelstellingen?	ja	nee
	Maakt de site propaganda voor een bepaald standpunt?	ja	nee
	Is er sprake van discriminatie of racisme?	ja	nee
	Is de site van een organisatie die een bepaald belang heeft bij het onderwerp?	ja	nee
• Hoe betrouwbaar is	Valt de tekst op door uitgesproken meningen?	ja	nee

de informatie?	Als de auteur anderen van zijn standpunt wil overtuigen, maakt hij dan <i>duidelijk</i> welk standpunt hij inneemt?	ja	nee
	Worden er meerdere visies op het onderwerp gepresenteerd?	ja	nee
	Is de geboden informatie feitelijk juist? Kun je de informatie nog op andere plaatsen opvragen?	ja	nee
	Worden bronvermeldingen gegeven bij de aangeboden informatie?	ja	nee
• Wat is je eindoordeel?	Geef de bron (een deel van een) antwoord op mijn onderzoeksvraag?	ja	nee

Probleem oplossen				
aandachtspunt:	++	+	±	-
de nodige begrippen toepassen	Ik beheers alle begrippen die ik nodig heb om het gegeven probleem op te lossen.	Ik beheers de belangrijkste begrippen die ik nodig heb om het gegeven probleem op te lossen.	Ik kan de begrippen die ik nodig heb om het gegeven probleem op te lossen, enigszins hanteren.	Ik beheers begrippen die ik nodig heb om het gegeven probleem op te lossen, in beperkte mate. Dat blijkt uit de manier waarop ik mijn oplossing toelicht.
de oplossing beredeneren	Ik geef complexe en originele redeneringen ten beste.	Ik redeneer effectief.	Ik redeneer niet altijd even sluitend.	Ik redeneer niet tot nauwelijks.
een effectieve aanpak hanteren	Ik pak het probleem slim, efficiënt en effectief aan om tot een oplossing te komen.	Ik pak het probleem effectief aan om tot een oplossing te komen.	Ik pak het probleem soms wel, soms niet, effectief aan om tot een oplossing te komen.	Ik pak het probleem niet effectief aan en kom op goed geluk tot een oplossing.
de juiste terminologie & notaties hanteren	Ik gebruik de juiste termen, begrippen en notaties op een correcte manier. Daardoor is vlot te begrijpen hoe ik het probleem heb opgelost.	Ik gebruik de juiste termen, begrippen en notaties meestal op een correcte manier. Daardoor is redelijk vlot te begrijpen hoe ik het probleem heb opgelost.	Ik gebruik niet altijd de juiste termen, begrippen en notaties of doe dat niet altijd even correct. Dat maakt het anderen soms lastig te begrijpen hoe ik het probleem heb opgelost.	Ik heb moeite de juiste termen, begrippen en notaties te vinden of correct toe te passen. Dat maakt het anderen soms onmogelijk te begrijpen hoe ik het probleem heb opgelost.
de oplossing toelichten	Ik geef heldere toelichtingen bij mijn oplossing, waar nodig voorzien van ter zake doende details.	Ik geef waar nodig heldere toelichtingen bij mijn oplossing.	Ik geef op kritische punten van mijn oplossing de nodige toelichting, maar die zijn soms lastig te vatten.	Ik geef geen of onvolledige toelichtingen bij mijn oplossing.
de oplossing presenteren	Mijn werk ziet er netjes uit; het is helder geschreven en goed opgebouwd, zodat het vlot leest.	Mijn werk ziet er netjes uit; het is goed opgebouwd, zodat het doorgaans vlot leest.	Mijn werk is behoorlijk opgebouwd, maar het leest niet altijd even lekker.	Mijn werk ziet er onsamenhangend uit.

Mondeling communiceren				
aandachtspunt:	++	+	±	-
omgangsvormen hanteren bijvoorbeeld t.o.v. ☐ medeleerlingen ☐ docenten ☐ mensen uit andere culturen ☐ mensen met andere uiterlijke kenmerken	Ik hanteer altijd de juiste omgangsvormen.	Ik hanteer meestal de juiste omgangsvormen.	Ik vergeet soms de juiste omgangsvormen te hanteren.	Ik hanteer zelden de juiste omgangsvormen.
lichaamstaal gebruiken	Ik ben me goed bewust van wat mijn lichaamshouding en gezichtsuitdrukking bij anderen oproepen.	Ik ben me meestal bewust van wat mijn lichaamshouding en gezichtsuitdrukking bij anderen oproepen.	Ik ben me vaak niet bewust van wat mijn lichaamshouding en gezichtsuitdrukking bij anderen oproepen.	Ik sta niet stil bij wat mijn lichaamshouding en gezichtsuitdrukking bij anderen oproepen.
luisteren en reageren	Ik luister naar anderen en reageer op de juiste manier.	Ik luister meestal naar anderen en reageer meestal op de juiste manier.	Ik luister soms naar anderen en reageer vaak niet op de juiste manier.	Ik reageer op anderen zonder naar hen te luisteren.
reflecteren op eigen gedrag	Ik weet hoe ik overkom en ik kan aangeven op welke punten ik mijn communicatie kan verbeteren.	Ik weet niet altijd hoe ik overkom, ik heb aanwijzingen van anderen nodig om mijn communicatie te verbeteren.	Ik vergis me nogal eens over hoe ik overkom en kan alleen met begeleiding mijn communicatie verbeteren.	Ik sta zelden stil bij de manier waarop ik overkom.

Plannen en organiseren				
aandachtspunt:	++	+	±	-
planmatig werken	Ik werk systematisch en volgens plan. Ik controleer regelmatig of ik nog op schema zit.	Ik werk ordelijk maar vergeet daarbij meestal het plan. Ik controleer zo nu en dan of ik nog op schema zit.	Ik werk ordelijk, maar vergeet daarbij het plan en houd geen rekening met het schema.	Ik werk chaotisch en heb geen aandacht voor plan en schema.
samenwerken	Ik stel het groepsbelang boven mijn eigen belang. Ik help mijn groepsgenoten en accepteer hulp.	Ik werk samen met mijn groepsgenoten, maar houd me vooral bezig met mijn eigen taken.	Ik werk soms samen, stel me onafhankelijk op en ga zo veel mogelijk mijn eigen gang.	Ik werk niet samen. Ik werk voor mezelf aan een groepsopdracht.
discipline opbrengen	Ik voer de activiteit of opdracht volgens afspraak uit. Ik gedraag me correct t.o.v. mijn groepsgenoten en docenten.	Ik moet nogal eens gewezen worden op de afspraken. Mijn gedrag heeft soms correctie nodig.	Ik voer de activiteit of opdracht niet volgens afspraken uit. Er is vaak correctie nodig op mijn gedrag.	Ik houd me niet aan afspraken. Ik gedraag me niet correct.
de juiste materialen en middelen gebruiken	Ik gebruik de juiste materialen en middelen op goede manier.	Ik heb regelmatig hulp nodig bij de keuze van de materialen en middelen. Het gebruik heeft soms correctie nodig.	Ik heb soms hulp nodig bij de keuze van de materialen en middelen. Er is vaak correctie nodig bij het gebruik.	Ik kan niet zonder hulp bij de keuze van de materialen en middelen. Ik weet niet hoe ik ze moet gebruiken.
nauwkeurig werken	Ik houd me aan de voorgescreven regels en werk mijn activiteit/opdracht	Ik houd me meestal aan de voorgescreven regels.	Ik wijk regelmatig af van de voorgescreven regels.	Ik wijk zeer vaak af van de voorgescreven regels.

Plannen en organiseren

aandachtspunt:	++	+	±	-
	nauwkeurig af	De afwerking van mijn activiteit/opdracht is voldoende.	De afwerking van mijn activiteit/opdracht is matig.	De afwerking van mijn activiteit/opdracht is slordig.
de werkplek onderhouden	Ik houd mijn werkplek ordelijk. Als het werk gedaan is ruim ik mijn werkplek netjes op.	Ik houd mijn werkplek meestal netjes. Ik heb soms correctie nodig bij het opruimen.	Mijn werkplek is rommelig. Ik heb vaak correctie nodig bij het opruimen.	Ik ruim niets op. Mijn werkplek is een chaos.

Samenwerken

aandachtspunt:	++	+	±	-
actief luisteren	Ik luister aandachtig naar de inbreng van de groepsgenoten en vat op een juiste manier samen wat gezegd is.	Ik luister vaak naar de inbreng van de groepsgenoten en vat samen wat gezegd is.	Ik luister soms naar de inbreng van de groepsgenoten en vat onvoldoende samen wat gezegd is.	Ik hoor zelden waar de groep het over heeft en kan dat niet samenvatten.
omgaan met kritiek	Ik pas mijn gedrag of werk aan als kritiek terecht is. Ik voel me niet als persoon aangevallen.	Ik pas regelmatig mijn gedrag of werk aan als kritiek hierop terecht is. Ik voel me zo nu en dan als persoon aangevallen.	Ik pas mijn gedrag of werk soms aan als kritiek hierop terecht is. Ik voel me vaak als persoon aangevallen.	Ik pas zelden mijn gedrag of werk aan als kritiek hierop terecht is. Ik word boos of onverschillig.
participeren in groepswerk bijvoorbeeld in de rol van ☐ voorzitter ☐ notulant ☐ tijdbewaker ☐ regelaar	Ik kan alle rollen en taken die bij groepswerk horen goed uitvoeren.	Ik kan een beperkt aantal rollen en taken van groepswerk goed uitvoeren.	Ik kan een beperkt aantal rollen en taken die bij groepswerk horen uitvoeren. Dit lukt soms wel en soms niet.	Ik kan maar één taak of rol die bij groepswerk hoort uitvoeren. Dit lukt soms wel en soms niet.
afspraken nakomen	Ik kom alle gemaakte afspraken na.	Ik kom meestal de gemaakte afspraken na.	Ik moet vaak aan afspraken herinnerd worden.	Ik kom mijn afspraken niet na.
voor jezelf opkomen	Ik durf een standpunt in te nemen en het te verdedigen.	Ik durf meestal een standpunt in te nemen en het te verdedigen.	Ik heb moeite mijn standpunt te verdedigen.	Ik neem pas een standpunt in na gesprek met mijn groepsgenoten.
bijdragen aan de teamgeest	Ik heb plezier in het werken met elkaar en stimuleer dat er goed wordt samengewerkt.	Ik heb regelmatig plezier in het werken met elkaar en pas me aan, aan de sfeer in de groep.	Ik heb lang niet altijd plezier in het werken met elkaar en pas me met moeite aan, aan de sfeer in de groep.	Ik vind werken met elkaar niet prettig en kan moeilijk meedoen in de groep.
verantwoordelijkheid nemen	Ik voel me zeer verantwoordelijk voor het resultaat van de groep en lever daaraan mijn bijdrage.	Ik voel me best verantwoordelijk voor het resultaat van de groep. Ik lever hieraan mijn bijdrage.	Ik voel me pas verantwoordelijk voor het resultaat van de groep als ik daarop word aangesproken.	Ik voel me niet verantwoordelijk voor het resultaat van de groep.
initiatief tonen	Ik toon duidelijk initiatief.	Ik toon meestal initiatief, maar heb soms wat aansturing nodig.	Ik heb vaak aansturing nodig eer ik initiatief toon	Ik doe alleen maar iets als een ander het vraagt.

Presenteren (1)

aandachtspunt:	++	+	±	-
doelgericht presenteren	Ik kan goed overbrengen wat ik wil en houd volop rekening met de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.	Ik kan meestal goed overbrengen wat ik wil en houd voldoende rekening met de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.	Ik vind het lastig om te bepalen wat ik wil overbrengen en houd niet altijd rekening met de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.	Ik heb altijd hulp nodig om te bepalen wat ik wil overbrengen, om het aan te laten sluiten bij de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.
boeiend presenteren	Ik presenteer boeiend door een actieve houding, afwisselend stemgebruik, goed gekozen hulpmiddelen en weet daardoor mensen goed boeien.	Met mijn presentatie weet ik mensen meestal te boeien.	Met mijn presentatie vind ik het vaak lastig mensen te boeien.	Mijn presentatie verloopt moeizaam.
helder inleiden	Ik wek meteen interesse.	Ik wek na enige tijd interesse.	Ik wek met mijn inleiding matig interesse.	Ik wek met mijn inleiding onvoldoende interesse.
	Ik geef de inhoud en opbouw van mijn presentatie kort en overzichtelijk aan.	Ik geef de inhoud en opbouw van mijn presentatie kort aan.	Ik geef de inhoud van mijn presentatie kort aan.	Ik geef weinig tot geen informatie vooraf over waar mijn presentatie over gaat of over hoe die is opgebouwd.
de kern van de presentatie pakkend brengen	Ik ga vloeiend over van de inleiding naar de kern.	Ik ga goed over van de inleiding naar de kern.	Ik ga wat plichtmatig over van de inleiding naar de kern.	Ik schakel zomaar over van de inleiding naar de kern.
	Ik argumenteer overtuigend.	Ik argumenteer goed.	Ik argumenteer onzeker.	Ik argumenteer eigenlijk nauwelijks.
	Ik geef volledige en betrouwbare informatie.	Ik geef behoorlijk volledige en betrouwbare informatie.	Ik geef soms onvolledige en twijfelachtige informatie, die allerlei vragen om nadere uitleg oproept.	Ik geef meestal onvolledige en twijfelachtige informatie die heel veel vragen oproept.
duidelijk afsluiten	Ik rond af met een prima samenvatting.	Ik rond af met een samenvatting.	Ik rond af met een onvolledige samenvatting.	Ik laat mijn presentatie abrupt eindigen.
ter zake blijven	Ik houd me gedurende de hele presentatie goed aan mijn onderwerp.	Ik houd me gedurende vrijwel de hele presentatie [voor 80 tot 90%] aan mijn onderwerp.	Ik wijd wel eens uit of dwaal wel eens af en houd me dus niet altijd aan mijn onderwerp.	Ik wijd geregeld uit; mijn toehoorders kunnen me daarom niet altijd volgen.
non-verbaal communiceren	Ik sta rechtop en voel me ontspannen.	Ik sta rechtop en voel me redelijk ontspannen.	Ik sta recht op en bedwing mijn zenuwen.	Ik weet niet goed hoe ik moet staan en voel me weinig op m'n gemak.
	Ik heb oogcontact met alle aanwezigen.	Ik heb oogcontact met de meeste aanwezigen.	Ik heb oogcontact met verscheidene aanwezigen.	Ik kijk weg van mijn publiek.
	Gedurende de hele	Vrijwel de hele	Af en toe verlies ik	Ik sta te wiebelen

Presenteren (1)

aandachtspunt:	++	+	±	-
	presentatie heb ik mijn houding onder controle; ik kom rustig over.	presentatie [voor 80 tot 90%] heb ik mijn houding onder controle; ik kom vrij rustig over.	mijn zelfbeheersing en kom ik onrustig over.	of loop heen en weer en kom erg onrustig over.
	Ik gebruik geen stopwoorden.	Ik gebruik vrijwel geen stopwoorden.	Ik gebruik enige stopwoorden, maar dat hindert mijn publiek niet.	Ik gebruik hinderlijk vaak stopwoorden.

Presenteren (2)

aandachtspunt:	++	+	±	-
verstaanbaar spreken	Ik spreek gedurende de hele presentatie duidelijk verstaanbaar.	Ik spreek gedurende vrijwel de hele presentatie [voor 80 tot 90%] duidelijk verstaanbaar.	Ik spreek de meeste tijd [voor 70 tot 90%] duidelijk verstaanbaar.	Ik mompel nogal eens of ben vaak moeilijk te verstaan.
	Ik spreek vrijwel alle woorden goed uit.	Ik spreek de meeste woorden goed uit.	Ik maak nogal eens uitspraakfouten.	Ik maak veel uitspraakfouten.
publieksgerichte taal gebruiken	Ik houd in mijn taalgebruik merkbaar rekening met mijn publiek, maar gebruik ook wel woorden of begrippen die niet ieder kent. Die leg ik dan uit.	Ik sluit in mijn taalgebruik aan bij mijn publiek; maar gebruik af en toe ook wel woorden of begrippen bij die niet iedereen kent.	Ik sluit in mijn taalgebruik aan volkomen aan bij mijn publiek; ik gebruik geen moeilijke of onbekende woorden.	Ik gebruik de woorden die ik nodig heb. Soms zitten daar woorden of uitdrukkingen bij die niet iedereen.
hele zinnen gebruiken	Ik gebruik vrijwel altijd [voor 90 tot 100%] hele en goedgebouwde zinnen.	Ik gebruik meestal [voor 80 tot 90%] hele en goedgebouwde zinnen.	Ik gebruik merendeels [voor 70 tot 80%] en goedgebouwde hele zinnen.	Ik gebruik meestal korte of onaffe zinnen.
PowerPoint gebruiken	Ik verzorg een prima PowerPointpresentatie.	Ik verzorg een goede PowerPointpresentatie.	Ik verzorg een redelijke PowerPointpresentatie.	Ik geef een onhandige of slordig ogende PowerPointpresentatie.
	De PowerPointpresentatie versterkt mijn verhaal.	De PowerPointpresentatie ondersteunt mijn verhaal.	De PowerPointpresentatie sluit over het algemeen wel aan op wat ik vertel.	De PowerPointpresentatie leidt de aandacht af van wat ik vertel.
tijd bewaken	Ik houd mij bij mijn presentatie aan de tijd die daarvoor staat, zonder dat dat opvalt.	Mijn presentatie voldoet ongeveer aan de tijd die ervoor staat; een enkele keer moet ik daarvoor merkbaar iets overslaan of inlassen.	Ik moet af en toe iets overslaan óf de tijd volpraten om ervoor te zorgen dat mijn presentatie voldoet aan de daarvoor gestelde tijd.	Mijn presentatie valt veel te lang of te kort uit.

Reflecteren

aandachtspunt:	++	+	±	-
focussen	Ik geef een heldere en volledige terugblik op een afgeronde activiteit of opdracht. Ik kan vertellen hoe ik die heb uitgevoerd, welk resultaat ik heb bereikt, en wat ik van de activiteit heb opgestoken.	Ik geef een op hoofdzaken heldere terugblik op een afgeronde activiteit of opdracht, maar blijf hier en daar wat oppervlakkig.	Ik geef een oppervlakkige terugblik op een afgeronde activiteit of opdracht.	Ik geef een weinig zeggende terugblik op een afgeronde activiteit of opdracht.

Reflecteren				
aandachtspunt:	++	+	±	-
onderbouwen	Ik structureer mijn terugblik en onderbouw overtuigend met een goed gedocumenteerde gang van zaken.	Ik structureer mijn terugblik en onderbouw die met een behoorlijk gedocumenteerde gang van zaken; af en toe mist er iets.	Mijn terugblik is af en toe lastig te volgen en niet altijd even goed onderbouwd.	Het lukt mij niet om mijn terugblik goed te structureren en te onderbouwen; daarvoor mis ik het overzicht en gegevens.
uitleggen en toelichten	Ik geef begrijpelijke en ter zake doende uitleg en toelichtingen.	Ik geef doorgaans begrijpelijke en meestal ter zake doende uitleg en toelichtingen.	Ik geef niet altijd begrijpelijke of ter zake doende uitleg en toelichtingen.	Ik geef verwarrende of niet ter zake doende uitleg en toelichtingen.
taalgebruik	Ik heb een rijke woordenschat en formuleer goed.	Ik heb een behoorlijke woordenschat en formuleer merendeels goed.	Ik heb een redelijke woordenschat, maar heb moeite om trefzeker te formuleren.	Ik heb een beperkte woordenschat en ik vind het moeilijk om goed te formuleren.
detailleren	Ik verwerk interessante en ter zake doende details in mijn terugblik.	Ik verwerk af en toe persoonlijke en ter zake doende details in mijn terugblik.	Mijn terugblik bevat weinig sprekende, eerder plichtmatige, details.	Mijn terugblik bevat geen tot weinig sprekende details.

In blok II, deelopdracht 1 en in blok III, deelopdracht 2c wordt naar dit instrument verwezen.

Gebruikte literatuur

SLO (2006). Rubrics, laatst geraadpleegd op 2-12-2010 op

www.slo.nl/voortgezet/vmbo/themas/Rubrics/

Europees Referentiekader, laatst geraadpleegd op 20-12-2010 op

www.erk.nl/docent/toetsing/Beoordelingsmodellen/rubrics/

